

הרגל הסתיים בחמישי או התחיל בשני, כיון שהתעכבו מרצונם והקדימו לבא או התעכבו מפני כבוד השבת או כבוד הרגל, קיבלו שתי חלות, בין אם היו מרובים, ובין אם היו מועטים (ע"פ רש"י ריטב"א וראב"ד תמידין ומוספין ד, יג, וראה שו"ת תורת מרדכי ח, חבון מדויק למה נתנו להם דוקא שתי חלות). ויש סובר, ש'משומר המתעכב' הכוונה שהמשומר אשר הרגל חל בתוך השבוע שלו, ויש לו לעבוד רק את יום ראשון או שיש, התעצלו בני המשומר לבוא לעבוד בשביל יום אחד, ובאו רק מעטים, לכך הם מקבלים רק שתי חלות, ואילו בני המשומר של השבוע שקדם לרגל או של השבוע שלאחריו, נוטלים עשר חלות (רמב"ם שם).

אי איכא משומר המתעכב משמנה כעי למפלג ו שקיל ארבע, והטעם שאינו נוטל חלה אחת מתוך שתי החלות שהפקיעו לטובת המשומר המתעכב, וכמו שבשבת שבתוך הרגל או הסמוכה לרגל שנוטל מחצה מכל החלות, על אף שהפקיעו מאנשי המשומר את החלות המגיעות להם וחילקו אותן בין כל המשמרות, משום שבשבת שברגל חלוקת החלות בין כלל המשמרות היא מדאורייתא [כמבואר בגמ' בסוכה (נה, ב)], ועל כן הכהן הגדול נוטל מהם מחצה, לא כן משומר המתעכב, שע"פ דין תורה לא אמור לקבל כלום, ורבנן הם שתיקנו לפניו משורת הדין לגרע מאנשי המשומר חלה אחת ולתת למשומר המתעכב, והם גם תיקנו לגרע מחלקו של כהן גדול חלה אחת ולתת להם (גבורת ארי).

קשיא. כאשר הגמ' מסיימת ב'תיבותא', הכוונה שאין תירוץ לקשיא והמאמר שהקשו עליו נפרך, אך כשמסיימת ב'קשיא', כוונתה שבדוחק אפשר לתרץ (רש"י סנהדרין עב, א; רשב"ם ב"ב נב, ב), וכך גם כאן, היתה יכולה הגמ' לתרץ שיש מחלוקת תנאים בדעת רבי, והתנא האומר משמו של'עולם חמש' סובר שאנשי משומר הנכנס אינם מקבלים שכר עבור הגפת הדלתות (ריטב"א, בתי ראשון, וראה הערות הגרי"ש אלישיב המבאר דבריו מדוע אם כן נוטל כהן גדול רק חמש חלות ולא שש). או היתה יכולה לתרץ שאין מחלוקת תנאים בדעת רבי, ול'עולם חמש' הכוונה כשאין משומר המתעכב (ריטב"א, בתי שני, ראה תוס' ישנים שכתבו שמשומר המתעכב לא היה שכיח). ויש שתיירץ, שכהן גדול נוטל חמש, ואחרי נטילתו הוא נותן לאנשי המשומר הנכנס חלה אחת משלו, וכן אנשי המשומר היוצא נוטלים שש, ונותנים לאנשי המשומר הנכנס חלה אחת משלהם (למנצה לדוד [ל"ד פארדו]).

משנה. וקורין לפניו בסדר היום, הכתובה בתורה בפרשת אחרי מות (רש"י), וביארו לו הפרשה עם פרטי דיניה על פי דרשות החכמים (תפארת ישראל יכין ג).

קרא אתה בפיך, שהקריאה בפה מועיל לזיכרון (תפארת ישראל יכין טו, ע"פ גמ' עירובין נד, א).

כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה - שעל ידי הבהמות יתבונן על עבודת היום מה צריך לעשות בכל קרבן (רש"י), ולא היו צריכים לכך כדי ללמד אותן את מיני הבהמות השונים, שבזה מכירים כולם (מהרש"א).

לא היו מונעין ממנו מאכל ומשתה, היינו בלילות, אבל בימים אפשר שהיה צם, הואיל והם ימי תשובה (תוס' ר"י הלבן, וראה משנ"ב תקפ"א, ו).

גמרא. שאם אין לו שאהיו הכהנים מגדלין אותו, כדי שיהיה חשוב, ועל ידי זה יהיו דבריו נשמעים (רש"י סוטה מ, א).

נכנס נוטל שש ויוצא נוטל שש. יש להסתפק האם חלוקת לחם הפנים היתה לכל אנשי המשמרות [הנכנס והיוצא], דהיינו לכל בתי האב שעובדים במשמר הנכנס והיוצא במשך כל ימות השבוע, או רק לבתי האב שעבדו בשבת ובראשון (חז"א ב"ק כ, יד, לדף ק, א, וראה שמועת חיים צט, ב).

ושכר הגפת דלתות, שהכהנים היו מגיפים את דלתות העזרה, החיל, ההיכל והלשכות, והנדון כאן הוא על הגפת דלתות אלו (רש"י). ויש סוברים, שבמשנה במדות (א, א) מבואר שהיו במקדש עשרים וארבעה מקומות בהם עמדו שומרים, הלויים שמרו בעשרים ואחד מקומות, והכהנים שמרו בבית אבטינס, בבית הניצוץ ובבית המוקד, והנדון כאן הוא על הגפת דלתות שלשת מקומות אלו (תוס' ב"מ י"א, ב ד"ה נתן). והטעם שלדעת רבי יהודה קיבלו על כך שכר, משום שזמן עבודת המשמר הנכנס הוא רק מיום ראשון בבוקר, אבל הם הזדרזו לבוא כבר במוצאי שבת, והיו נועלים את הדלתות עוד בטרם הגיע זמן עבודתם, וזהו שכרם (רבינו אליקים). ואת תוספת השכר של שתי חלות, הם קיבלו כשכר על טרחתם, שמלאכתם מרובה יותר ממלאכת המשומר היוצא (גינת ורדים א"ח א, חג).

חמש שקיל, הכהן הגדול נוטל תחילה חמש חלות, ולאחר נטילתו מחלקים בין שני המשמרות את שבע החלות הנותרות, שלש וחצי לכל משמרת, כי אם יחלקו המשמרות תחילה שש חלות לכל משמרת, יצטרך כהן גדול ליטול מכל משמרת שתיים וחצי חלות, וכבר אמרה הגמ' לעיל (יז, ב) שאין זה דרך ארץ לתת לכהן גדול חצי חלה (ריטב"א). אך יש סובר, שכהן גדול נוטל אחרי חלוקת החלות בין המשמרות, ונטילתו היא מהם (חזון יחזקאל סוכה ד, י"א ומנחות י"א, ז, בדעת רש"י כאן ד"ה לרבנן, ובדעת הרמב"ם תמידין ומוספין ד, יז).

נכנס נוטל שבע שתיים בשכר הגפת הדלתות וכו', שתי חלות מקבלים אנשי המשומר הנכנס בשכר הגפת הדלתות, והחלוקה היא על עשר חלות בלבד, מתוכם נוטל כהן גדול חמש (רש"י), כלומר, שעל אף שלולי שכר הגפת הדלתות היו מקבלים שש חלות, אין אומרים שתחילה מקבלים הם את שש החלות המגיעים לחלקם, ונמצא ששכרם הוא תוספת של חלה אחת בלבד, שאם כן, היה לו לכהן ליטול חמש וחצי חלות (קושיית הגבורת ארי, וראה גם מחצית השקל [קלב, ב ד"ה המנהג], שהשכר הוא חלה אחת), אלא אדרבה, חז"ל קבעו ששכר הגפת הדלתות יהא שתי חלות, וממילא החלוקה היא על עשר החלות הנותרות (הערות הגרי"ש אלישיב).

רבא אמר כולה רבי היא, שלא נוח לו תירוצו של אביי שאמר שיש מחלוקת בין רבי לרבנן אם כהן גדול נוטל מחצה או פחות ממחצה, ולדעתו כיון שאמר הכתוב 'מחצה לאהרן', הוא כפשוטו מחצה ממש, ולדעת הכל (תוס' ישנים; תוס' רא"ש). או שרבה חולק על אביי שאמר שאין דרך ארץ לתת לכהן פרוסה, ולדעתו אין מניעה לתת לו כך (לחם משנה תמידין ומוספין ד, יד).

משומר המתעכב - שברגלים עבדו כל המשמרות, ובשבת של הרגל התחלקו כולם בלחם הפנים בשוה [כמבואר בסוכה (נה, א)], ואם הרגל הסתיים בערב שבת או החל במוצאי שבת, המשומר של אותו שבוע בלבד הוא אשר עבד בשבת, אבל כיון ששאר המשמרות הוכרחו לשהות בירושלים מחמת השבת, התחלקו כל המשמרות בלחם הפנים בשוה, וכדין שבת שבתוך הרגל. ואם